

aan het algemeen bestuur

Postadres

Postbus 5006
7600 GA Almelo

Bezoekadres

Kooikersweg 1 Almelo
t 088 220 33 33

e info@vechtstromen.nl

w www.vechtstromen.nl

Onderwerp

Beleidskader
grondwateronttrekkingen en
drainage

Datum

7 april 2026

Portefeuillehouder

G.H.J. Aveskamp

Bijlage

Geacht bestuur,

Met deze brief haken we in op de bespreking van het voorstel beleidskader grondwateronttrekkingen en drainage tijdens de PEILDag op 1 april 2026. We blikken vanuit de bespreking vooruit naar het proces om van het beleidskader naar uitvoerbaar beleid te komen. We willen hiermee onduidelijkheid wegnemen en suggesties die gedaan zijn meenemen. In deze brief beschrijven we waarom we het voorliggende voorstel ongewijzigd voorleggen en hoe we in de uitwerking naar de waterschapsverordening de onduidelijkheid wegnemen en de suggesties meenemen.

Het voorliggende voorstel gaat uit van onze wettelijke taak dat we functies moeten bedienen. Als gevolg van klimaatverandering vraagt deze taak om nieuw beleid en nieuwe regels. Daarom is het integraal beleidskader grondwater (IBG) vastgesteld met als doel een duurzame instandhouding en waar nodig verbetering van de kwantitatieve en kwalitatieve toestand van ons grondwater. Het grondwateronttrekkingen- en drainagebeleid is onderdeel van het werken aan deze doelstelling. We zijn ons terdege bewust van het feit dat nieuw beleid en nieuwe regels impact op alle functies in het werkgebied van Vechtstromen gaat hebben. We hebben met dit voorstel een evenwicht gevonden tussen bescherming van natuur, impact op de landbouwsector en uitvoerbaarheid. Alle reacties van insprekers en fracties gehoord hebbende zijn we nog steeds van mening dat het voorstel zoals dat nu ter besluitvorming aan het algemeen bestuur is aangeboden het meest recht doet aan dat gewenste en noodzakelijke evenwicht.

Uitwerking van het beleidskader

Het beleidskader is bedoeld om een aantal beleidskeuzes neer te zetten die dienen als handvatten voor de uitwerking van de regels.

De centrale beleidskeuzes zijn:

- *We maken onderscheid in aandachtsgebieden en standaardgebieden*
Hiermee richten we het beleid specifiek in: strengere regels in kwetsbare, grondwaterafhankelijke natuurgebieden en meer algemene regels daarbuiten. Dit zorgt voor betere bescherming waar dat nodig is, zonder onnodige beperkingen elders.
- *We breiden het aandachtsgebied voor grondwateronttrekkingen uit van 200 m naar 500 m*
Nieuwe inzichten laten zien dat de invloed van grondwateronttrekkingen verder reikt. Door het aandachtsgebied te vergroten, kunnen negatieve effecten op grondwaterafhankelijke natuur beter worden voorkomen.
- *De omvang van het aandachtsgebied voor drainagemiddelen bepalen we per natuurgebied*
Maatwerk is nodig omdat bodemopbouw en hydrologische omstandigheden per gebied verschillen. Zo sluiten maatregelen beter aan bij de lokale situatie en zijn ze effectiever.
- *We definiëren een ondergrens voor drainagemiddelen*
Door een maximale diepte vast te stellen, beperken we de invloed van drainage op het grondwatersysteem. Dieper aangelegde drainagemiddelen kunnen een groter effect hebben op de grondwaterstand en daarmee op grondwaterafhankelijke natuur. Met deze grens voorkomen we ongewenste verlaging van het grondwaterpeil.
- *We introduceren een tijdelijk onttrekkingsverbod*
Dit biedt de mogelijkheid om bij droogte of kwetsbare omstandigheden snel in te grijpen en verdere schade aan natuur en waterbeschikbaarheid te voorkomen.

We hebben met dit voorstel een evenwicht gevonden tussen bescherming van natuur, impact op de landbouwsector en uitvoerbaarheid. Om de natuur en grondwater voorraad te beschermen leggen we beperkingen op aan de landbouw. In de uitwerking van de regels wordt de impact op de landbouw beperkt door passende regels, overgangstermijnen en financiële ondersteuning te kiezen. Voor passende regels kiezen we tussen algemene regels, meldplicht, vergunningplicht of verbod. Hierbij zien we toe op een eenduidige en uitvoerbare werkwijze om dit beleidskader in de praktijk te brengen.

Tijdens de PEILDag zijn twee concrete voorstellen gedaan om het voorgestelde beleid te verduidelijken. Om te beginnen is er behoefte aan heldere definities. Daarnaast wordt gevraagd om een duidelijke kaart. De kaart moet ook flexibel en dynamisch zijn en naar aanleiding van provinciaal beleid en nieuwe inzichten kunnen worden aangepast. Deze kaart moet worden gemaakt voordat de verordening wordt vastgesteld. Als het beleidskader volgens het voorliggende AB-voorstel op 15 april wordt vastgesteld kunnen deze voorstellen worden meegenomen in de uitwerking naar regels in de waterschapsverordening. Hierna gaan we in op hoe we dit meenemen.

Definities

Op basis van de vragen en opmerkingen die door insprekers en tijdens de PEILDag zijn gesteld lichten we toe hoe we een onderstaande centrale begrippen interpreteren.

Aandachtsgebied en beperkingengebied

In het beleidskader wordt onderscheid gemaakt tussen standaardgebied en aandachtsgebied. Bij de uitwerking van het beleid in de verordening maken we gebruik van de definities uit de huidige waterschapsverordening. Hierin wordt de juridische term beperkingengebied gehanteerd. Dit sluit aan bij de systematiek van de verordening.

Het in het beleidskader genoemde aandachtsgebied vormt samen met de grondwaterafhankelijke natuurgebieden een beperkingengebied. In de verordening zullen we alleen de term beperkingengebied gebruiken.

Verschillende aandachtsgebieden

In het beleidskader worden twee verschillende aandachtsgebieden voorgesteld. Eén aandachtsgebied voor grondwateronttrekkingen, daarin worden beperkingen voor grondwateronttrekkingen gesteld. In de verordening resulteert dit in het beperkingengebied voor onttrekken van grondwater. Een tweede aandachtsgebied voor drainagemiddelen, daarin worden beperkingen voor drainagemiddelen gesteld. In de verordening resulteert dit in het beperkingengebied voor drainagemiddelen.

Grondwaterafhankelijke natuur

Grondwaterafhankelijke natuur betreft delen van natuurgebieden binnen zowel Natura 2000 als Natuurnetwerk Nederland (NNN). Dit gaat om de natuurdoeltypen of natuurbeheertypen die landelijk als grondwaterafhankelijk zijn getypeerd.

Gebiedsgericht

Het vertrekpunt van dit beleidskader is geweest om in de regels rekening te houden met gebiedskenmerken en zonering van functies. Dit doen we bij grondwaterafhankelijke natuur met het onderscheid in standaardgebied en aandachtsgebied. De omvang van de aandachtsgebieden is afhankelijk van de invloed van grondwateronttrekkingen en drainagemiddelen, die wordt bepaald door de opbouw van de ondergrond. De omvang van de aandachtsgebieden kan daarom per gebied verschillen. Bij de onderbouwing van het aandachtsgebied voor grondwateronttrekkingen is geconcludeerd dat de variatie in invloed zo beperkt is dat één afstand wordt aangehouden. Voor drainagemiddelen verschilt de invloedsafstand wel substantieel per gebied afhankelijk van de opbouw van de ondergrond. Daarom wordt bij drainagemiddelen de afstand per gebied bepaald.

Bij de uitwerking van het tijdelijke onttrekkingsverbod zullen deelgebieden worden onderscheiden zodat recht wordt gedaan aan verschillen tussen gebieden.

Inzichten die uit gebiedsgerichte projecten voortkomen worden in de dynamische kaart verwerkt, zoals in de volgende paragraaf wordt beschreven.

Dynamische kaart

Tijdens de PEILDag is het voorstel gedaan om voor de vaststelling van de waterschapsverordening een duidelijke kaart te maken. Op deze kaart staan alle beperkingengebieden met de regels die daaraan zijn gekoppeld, zoals eerder in deze brief is toegelicht. Voor het beleidskader is de kaart bij de verordening met daarop het huidige beperkingengebied het vertrekpunt.

Deze kaart is dynamisch doordat deze bij elke actualisatie van de waterschapsverordening kan worden aangepast. Aanpassingen kunnen volgen uit nieuwe inzichten, uit onderzoeken of regelgeving van de provincies of het Rijk (onder andere voorkomend uit de Natuurherstelverordening) en uit gebiedsprocessen. Binnen deze gebiedsprocessen wordt maatwerk geleverd. Alle aanpassingen worden meegenomen in een geactualiseerd kaartbeeld.

Conclusie

Op grond van bovenstaande overwegingen en toelichting concluderen we dat het vaststellen van het voorgestelde beleidskader en de vertaling daarvan in regels in de verordening nodig is om invulling te kunnen blijven geven aan onze wettelijke taak. Het voorgestelde beleidskader behoeft nu geen aanpassing voor een zorgvuldige uitwerking in de verordening.

We nemen de definities en de dynamische kaart daarin mee. De geactualiseerde verordening wordt voor besluitvorming aan het algemeen bestuur voorgelegd.

Met vriendelijke groet,
het dagelijks bestuur van waterschap Vechtstromen,

dr. S.M.M. Kuks, watergraaf

drs. R.I. Andringa, secretaris